

Výzva premiéru ČR Bohuslavu Sobotkovi k výraznější podpoře transparentnosti v mezinárodním daňovém a finančním prostředí

Vážený pane premiére,

k aféře Panama Papers v minulém roce jste prohlásil, že musíme jednat, a že je na mezinárodní a evropské úrovni potřeba „tlačit na likvidaci daňových rájů a špinavého byznysu kolem.“

Jsme si vědomi některých kroků, které vláda v uplynulých letech učinila v oblasti mezinárodní daňové spolupráce. Přesto jsme přesvědčeni o tom, že Česká republika může být při podpoře větší transparentnosti mezinárodního daňového prostředí a v omezení přesouvání zisků do daňových rájů mnohem aktivnější.

V těchto týdnech probíhá na evropské úrovni v rámci dialogu vyjednávání o návrhu na zavedení povinných rejstříků skutečných vlastníků firem v rámci novely směrnice proti praní špinavých peněz. Evropská komise a Evropský parlament návrh podporují, ale řada členských států je podle našich informací proti. Věříme, že Česká republika nezmění svůj souhlas s povinným zavedením veřejného přístupu do registru skutečných majitelů, jak deklarovala ve své pozici z listopadu loňského roku, a pokusí se přesvědčit další partnery v Radě, aby s touto částí návrhu souhlasili.

Zároveň v současné době vrcholí jednání o povinnosti veřejného účetního reportování po jednotlivých zemích (tzv. public Country-by-country reporting) v rámci EU. Tato povinnost veřejného reportování byla již zavedena pro těžební a bankovní sektor. Zkušenosti z bankovního sektoru ukazují, že veřejnost těchto dat pomáhá analyzovat možný nesoulad mezi umístěním zisků a reálnou ekonomickou aktivitou. Rozšíření na další sektory může omezit přesouvání zisků do daňových rájů. Věříme, že i tento návrh najde u představitelů České republiky podporu a budou pro něj hlasovat.

Proto se na Vás obracíme s otevřenou výzvou a s žádostí o větší aktivitu České republiky v boji s daňovými úniky skrze daňové ráje a posilování transparentnosti v mezinárodním daňovém a finančním prostředí.

V těchto dnech si připomínáme jeden rok od vypuknutí aféry Panama Papers neboli panamských dokumentů. Anonymní whistleblower, který předal německým novinářům ze Süddeutsche Zeitung na 11 a půl milionů dokumentů právní společnosti Mossack Fonseca, pomohl odhalit šedou zónu globální ekonomiky a off-shorového průmyslu pro skrývání skutečných vlastníků firem a ukrývání zisků.

Uniklé dokumenty přímo ukázaly na 12 současných a bývalých hlav států, 143 politiků, jejich nejbližších spolupracovníků a rodinných příslušníků. Stopa peněz vedla i do nejužšího kruhu ruského prezidenta Vladimira Putina. V dokumentech také figurovali např. premiéři

Pákistánu a Argentiny, členové čínského politbyra, ukrajinský prezident Petro Poroshenko, otec britského premiéra Davida Camerona, a islandský premiér Sigmundur Davíð Gunnlaugsson. Kauza se přímo dotkla i České republiky. V seznamech Panama Papers se nachází 272 osob a 233 adres s návazností na Českou republiku.

O Panama Papers ovšem nelze mluvit jako o ojedinělém případě. Jen několik měsíců po Panama Papers jsme byli svědky tzv. Bahama Leaks, které odhalily další nekalé praktiky a jména, včetně bývalé evropské komisařky pro hospodářskou soutěž Neelie Kroes. Před dvěma týdny propukla kauza tzv. ruské globální pračky. Přes Moldávii, Lotyšsko a daňové ráje bylo vyvedeno, vypráno a rozesláno přes 21 miliard dolarů.

Jenom přes Českou republiku protéklo přes 37 milionů dolarů a Česko v této kauze vychází jako 19. nejužívanější země pro převod peněz. I v globální pračce se nachází právní společnost Mossack Fonseca. Informace, které vypluly na veřejnost v kontextu ruské globální pračky, považujeme za o to závažnější v kontextu dnešní mezinárodně politické situace a obav z možné snahy Ruska ovlivňovat společenské klima a politickou situace v zemích EU.

Daňové ráje využívá ke skrytí finančních transakcí jak organizovaný zločin, tak teroristické organizace.

Ze zveřejněné analýzy dat uniklých v kauzách Panama Papers, Offshore Leaks a Bahama Leaks pro politickou skupinu Zelených/Evropské svobodné aliance v Evropském parlamentu vyplývá, že téměř dvě desítky bank podnikajících v EU pro své klienty zřídily téměř 40 000 společností s anonymními vlastníky v daňových rájích.[1]

Výše uvedené argumenty i různé další analýzy [2] ukazují, že daňové ráje, které umožňují nejen skrývat zisky a vyhýbat se placení daní, ale také legalizovat peníze z trestné činnosti, korupce, zmíněných daňových úniků nebo defraudace, představují pro Českou republiku jak hospodářské, tak bezpečnostní riziko.

Rádi bychom Vás proto požádali o výraznější podporu transparentnosti v mezinárodním daňovém a finančním prostředí a o podporu výše uvedených konkrétních návrhů.

S pozdravem

David Ondráčka

ředitel

Transparency International Česká republika, o.p.s.

Ondřej Kopečný

zástupce ředitele

Glopolis, o.p.s.

Užitečné odkazy:

[1]

Schumann, Ben (2017). *Usual Suspects? Co-conspirators in the business of tax dodging. TheGreens / EFA in the European Parliament*. Dostupné: <https://www.greens-efa.eu/en/article/who-are-the-middlemen-helping-to-dodge-tax-or-laundry-dirty-money/>

[2]

Janský, P. (2016). *Estimating the Costs of International Corporate Tax Avoidance: The Case of the Czech Republic* (Working Papers IES No. 2016/21). Charles University Prague, Faculty of Social Sciences, Institute of Economic Studies. Retrieved from http://econpapers.repec.org/paper/fauwpaper/wp2016_5f21.htm

Janský, Petr (2017). „Country-by-country reporting data of banks: tax havens and the Czech Republic.“ Ke stažení zde: <https://glopolis.org/publications/country-by-country-reporting-data-of-banks-tax-havens-and-the-czech-republic>

Glopolis (2017). „Největší české banky a jejich aktivity v daňových rájích“, Policybrief, Glopolis, duben 2017. Ke stažení zde: <https://glopolis.org/publications/nejvetsi-banky-ceske-republice-aktivity-danovych-rajich>

Transparency International ČR (2015). „Nejméně 244 mld. Kč z veřejných prostředků protéklo do firem z daňových rájů“, červen 2015. Ke stažení zde: www.transparency.cz/nejmene-244-mld-kc-z-verejnych-prostredku-protoklo-do-firem-z-danovych-raju/

Transparency International ČR (2016). Publikace „Offshore 1.0 a 2.0 – Anonymní ráje ve veřejných zakázkách“, květen 2016. Ke stažení zde: www.transparency.cz/offshore-1-0-a-2-0-anonymni-raje-ve-verejnych-zakazkach/

Transparency International ČR (2016). „České „offshore“ přístavy? Anonymní firmy mají v Česku své oblíbené adresy“, leden 2016. Ke stažení zde: www.transparency.cz/ceske-offshore-pristavy-anonymni-firmy-maji-v-cesku-sve-oblibene-adresy/